

POLITIET

Justis- og beredskapsdepartementet

Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Innlandet politidistrikt

Deres referanse:
20/1979 ES KMW/TAHE/bj

Vår referanse:
20/53626 - 3

Dato:
29.04.2020

Høring – forslag til midlertidige endringer i prosessregelverket

Det vises til Justis- og beredskapsdepartementets brev av 22. og 27. dm. med forslag til midlertidige endringer i prosessregelverket. Formålet med forslagene er å avhjelpe konsekvensene utbruddet Covid-19 har for saksavviklingen i domstolene, politiet og påtalemyndigheten mv.

Forslagene til de midlertidige endringene har vært gjennomgått av alle ledere ved Felles enhet for påtale i Innlandet politidistrikt. På grunn av meget kort høringsfrist, har det i begrenset grad vært anledning til en grundig gjennomgang av forslagene.

Slik vi i Innlandet politidistrikt opplever situasjonen, er det påkrevet med nasjonale midlertidige løsninger, som gjør det mulig å kunne behandle så mange straffesaker som mulig i retten og samtidig ivareta best mulig smittevern for aktørene i retten. Vi er svært enige i de momentene som anføres i utkast til høringsnotat kapittel 1, særlig fra midten av side 4. Stopper straffesaksbehandlingen opp, vil ofre for kriminelle handlinger ikke oppleve tilstrekkelig beskyttelse og tilliten til og respekten for rettstaten vil kunne bli svekket. Det er i seg selv viktig å hindre i størst mulig grad at det hopper seg opp store antall påtaleavgjorte saker i påvente av hovedforhandlinger. Det vil medføre restanseutfordringer langt ut i 2021.

Samtidig er det viktig at rettsbehandlingen må være forsvarlig, retts sikker og ha allmennhetens tillit. Slik de midlertidige endringsforslagene fremstår, er det vår oppfatning at rettsikkerheten ivaretas i tilstrekkelig grad.

Domstoladministrasjonen mener det er behov for tiltak som kan bidra til å få gjennomført flere straffesaker samtidig som smitteverntiltak overholdes og smitterisiko reduseres. Dette er vi enige i.

Forsalgene støttes fra vår side så lenge de oppheves så snart behovet for smittevern bortfaller. Samtidig er det vår oppfatning at de midlertidige endringene helt eller delvis får virke lenge nok til at restansene av straffesaker på grunn av Covid-19 situasjonen er nedarbeidet i domstolene.

Nedenfor følger noen presiseringer fra vår side:

Innlandet politidistrikt

Post: Postboks 355, 2303 Hamar
E-post: post.innlandet@politiet.no

Tlf: (+47) 62 53 90 00

Org. nr: 983997953
www.politiet.no

Retten til forsvarer, når retten settes uten meddommere

Når det gjelder utvidet rett til offentlig oppnevnt forsvarer, når retten settes uten meddommere, er vi usikre på at man vil oppnå tilsiktet effekt. Dette vil ivareta rettssikkerheten, men kan medføre økt tidsbruk. Spørsmålet er derfor om også retten til fritt forsvarervalg, i disse sakene, bør begrenses.

Retten til det frie forsvarervalg kan ikke sees kommentert i motivene. Det følger av Rt. 2003 s. 1627 avsnitt 17 og 18 at en utsettelse på to måneder er å anse som «forsinkelse av betydning for saken» med hensyn til straffeprosessloven § 102, hvilket gir domstolen adgang til å tilsidesette retten til det frie forsvarervalg. Hvis en skal utvide retten til offentlig oppnevnt forsvarer i de aktuelle tilfeller må en samtidig gi en bestemmelse om at det skal en mindre utsettelse til enn to måneder for at tiltaltes forsvarervalg må vike. Formentlig er det rimelig at grensen går ved én måneds utsettelse.

For øvrig er bestemmelsen om forsvareroppnevning etter vårt synspunkt uheldig formulert. Ut fra plasseringen i § 2 fremgår det forutsetningsvis at utvidelsen er begrenset til de tilfellene hvor retten etter den aktuelle paragraf settes uten meddommere. Det fremgår også klart av spesialmotivene at dette er departementets mening. Den nokså selvsagte avgrensningen bør imidlertid også reflekteres i lovens ordlyd, for eksempel ved at § 2 første ledd annet punktum lyder slik:

«Dersom det settes rett uten meddommere etter denne paragraf har tiltalte krav på forsvarer også i saker som nevnt i straffeprosessloven § 96 annet ledd.»

Forkynnelser

Det vises til brevet av 27. dm kapittel 2 side 3 flg. om forkynnelser, blant annet med henvisninger til svensk og dansk praksis. Departementet mener i punkt 2.3.3 (side 7) at det "i en situasjon som den foreliggende, og for så vidt også uavhengig av disse spesielle omstendighetene, bør åpnes for mer moderne forkynningsformer". Dette er vi enige i. Det er viktig at vi kan ta i bruk teknologi og digitale verktøy som effektiviserer både forkynnelser og annet på en rettsikker måte. Unntakstilstanden vi nå befinner oss i gir oss erfaringer, som vi kan videreføre som varige endringer.

Overføringer av saker mellom sideordnede domstoler

Vi støtter utsagnet til Domstolsadministrasjonen om behovet for mer fleksible regler for overføring av saker mellom domstoler, jf. pkt. 3.1 i brevet av 27. dm.

Frister for tilrettelagte avhør

Det foreslås lempinger på gjeldende fristregler for politiets gjennomføring av tilrettelagte avhør. Jf. kapittel 5 i brevet av 27. dm. Vi tiltrer departementets vurderinger og er enige i forslaget om å utvide fristen for tilrettelagte avhør til tre uker i dagens situasjon. Vi merker oss at departementet i denne sammenheng gir uttrykk for at mer fleksible fristregler vil legge til rette for mer effektiv utnyttelse av politiets samlede kapasitet. Det er vår oppfatning at vi med en slik midlertidig tillempling kan gjøre erfaringer som kan danne grunnlag for mer varige ordninger i denne sammenheng, som sikrer bedre fremdrift i slike saker totalt sett.

Som en generell avsluttende kommentar, fremhever vi viktigheten av å videreføre gode midlertidige løsninger, som viser seg å være gode bidrag til en mer effektiv straffesakspleie. Foranstående om forkynnelser er et godt eksempel på dette. Det kan vises til at det for

politiets del på grunn av Covid-19 situasjonen fremskyndes en rekke digitale løsninger som vil bidra til effektivisering og bedre oppfølging av publikum.

Med hilsen

Johan Martin Welhaven

Politiinspektør

Leder Felles enhet for påtale

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.